

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دستور العمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز سال ۱۳۹۹

شماره:	۹۹/۳۳۰۲۶۷	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۹/۰۶/۲۶	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل (تمدید ۱۳۹۵)		
به استناد نظام فنی و اجرایی کشور (طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری دستگاه‌های مشمول ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه) و ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل نرخ پیمان و فاقد پرداخت هرگونه مابه‌التفاوت (بجز ردیف ۷ و بند ۲ روش "ب") که آخرین روز مهلت رایحه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده یا تولیدکننده یا تأمین‌کننده تجهیزات و یا مصالح) قبل از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ بوده و پیمان براساس آن منعقد شده باشد به شرح زیر اعلام می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی ضوابط این بخشنامه را به کارکردهای پس از ۱۳۹۱/۰۱/۰۱ تا ۱۳۹۹/۱۲/۲۹ اعمال و این مبالغ را به صورت قطعی پرداخت کنند.		

پرداخت نرخ ارز با وجود مابه التفاوت مصالح

ردیف ۷-

- در صورت پیش بینی مابه التفاوت در پیمان (بجز بند ۲ روش "ب")، با درخواست پیمانکار و توافق کارفرما و حذف مابه التفاوت از پیمان به طور کامل و از زمان شروع، ضوابط این بخشنامه اعمال می شود.
- در هر حال نباید مواردی به صورت همزمان مشمول دریافت مابه التفاوت نرخ و بخشنامه حاضر شود.

پرداخت نرخ ارز با وجود مابه التفاوت مصالح

بند ۲ روش "ب"

پیمانهای منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۴۲۸۲۵/۱۰۰ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۴ و بخشنامه شماره ۶۴۰۵/۱۰۰ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴ (حتی با وجود پیش بینی پرداخت مابه التفاوت).
در تعیین مبلغ ناخالص کارکردها و تغییر مقادیر، اقلامی که مشمول دریافت مابه التفاوت هستند (نظیر فولاد و سیمان) لحاظ نمی شوند.

■ مبالغ جبرانی با انتخاب پیمانکار (یا سازنده یا تولیدکننده یا تأمین کننده تجهیزات و یا مصالح) براساس روشهای "الف" یا "ب" و یا روش ترکیبی محاسبه و پرداخت می شود.

■ در صورت استفاده از روش ترکیبی، ضریب ارزیابی باید بین ۰/۱۰ تا ۰/۸۰ باشد. در این موارد قسمت ارزیابی قرارداد از روش "الف" و باقیمانده قرارداد از روش "ب" جبران میشود و در خارج این محدوده صرفاً یکی از هر دو روش "الف" یا "ب" قابل استفاده است.

■ به هر حال برای هیچ بخشی از پیمان نباید به صورت همزمان از روش "الف" و "ب" استفاده شود.

■ در قراردادهای فاقد تعدیل، استفاده از بخشنامه شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ با موضوع نحوه جبران آثار **اصلاح قیمت حاملهای انرژی** در قراردادهای فاقد تعدیل، به منزله استفاده از روش "ب" این بخشنامه می‌باشد. لذا استفاده از این دستورالعمل در همان سال منتفی است و در صورت انتخاب و اعمال بخشنامه حاضر در هر زمان توسط پیمانکار از آن به بعد، استفاده و ارجاع به بخشنامه نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حاملهای انرژی در پیمانهای فاقد تعدیل مجاز نیست.

■ در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷ و ۲۸ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان تصویب در هیأت سه نفره ترک تشریفات باید قبل از تاریخ ۱۳۹۵/۰۵/۰۱ باشد و مبلغ جبرانی حاصل از روشهای "الف" و "ب" با اعمال ضریب ۰/۸۵ ملاک عمل قرار می گیرد.

■ برای قراردادهای مشمول این بخشنامه، پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز مجاز نیست.

■ کارهای جدیدی که قیمت آنها پس از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تعیین شده اند، مشمول ضوابط این بخشنامه نمی شوند.

■ این بخشنامه در پیمانهای که تاکنون بر اساس مواد مربوط در قرارداد مورد تسویه حساب نهایی قرار نگرفته است، جایگزین بخشنامه‌های قبلی خواهد شد ولیکن در صورت عدم درخواست پیمانکار، مبالغ محاسبه شده طبق بخشنامه‌های قبلی قطعی بوده و برای سال ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ مبالغ جبرانی دیگری پرداخت نخواهد شد. لذا در صورتی که با اعمال بخشنامه حاضر مبالغ محاسبه شده نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه‌های فوق افزایش یابد، در صورت عدم درخواست پیمانکار، مبالغ محاسبه شده طبق بخشنامه قبلی، قطعی بوده و برای کارکردهای مشمول این بخشنامه تا پایان سال ۱۳۹۸ مبالغ جبرانی دیگری پرداخت نخواهد شد.

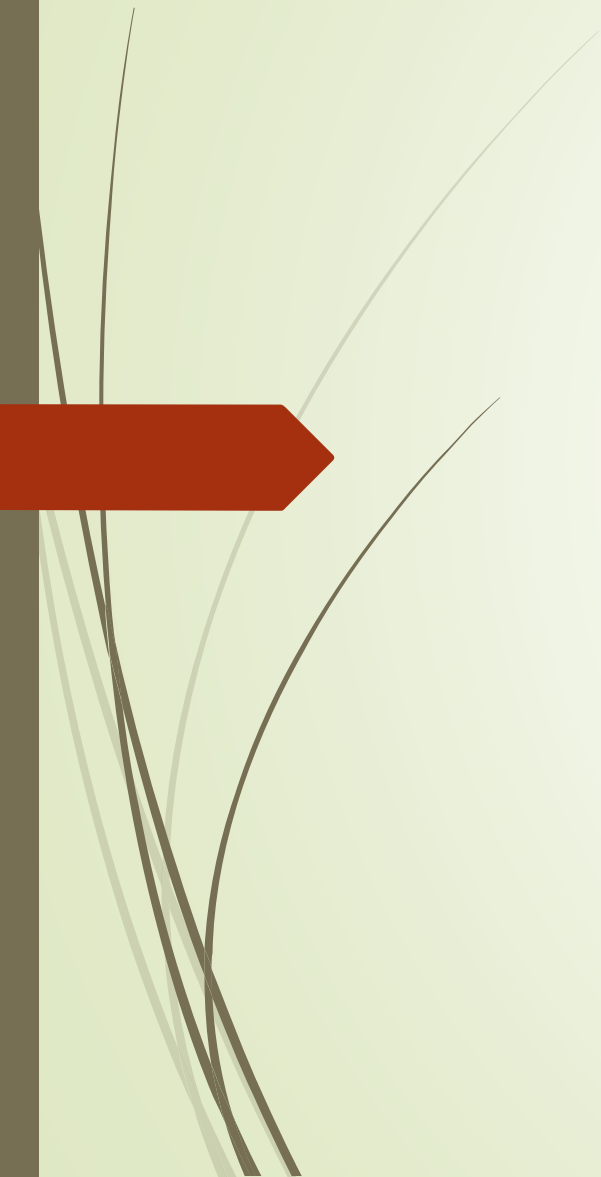

■ در صورتی که مبلغ مذکور نسبت به مبلغ جبرانی
بخشنامه‌های فوق کاهش یابد، در صورت عدم ارایه
صورتحساب اصلاحی توسط پیمانکار، کارفرما راساً نسبت به
اصلاح محاسبات و اعمال حساب آن اقدام خواهد نمود.

■ با توجه به اعلام فهرست دریافت کنندگان ارز با نرخ ترجیحی (معادل نرخ دلار در حدود ۴۲۰۰۰ ریال) توسط بانک مرکزی، پرداخت مبالغ جبرانی حاصل از این دستورالعمل منوط به اثبات عدم همپوشانی مبالغ مذکور، با مقادیر ارز دریافتی از سوی پیمانکاران میباشد. در این خصوص کارفرمایان موظف به کنترل انطباق ارز دریافتی با پروژه مربوطه (بر اساس مدارک ارایه شده توسط پیمانکاران) بوده و در صورت احراز همپوشانی مذکور و عدم پرداخت ۱۳۹۷ هیات محترم وزیران توسط /۰۵/ مابهالتفاوت نرخ ارز مرتبط با بند ۱ مصوبه شماره ۷۰۲۲۰ /ت/ ۵۵۶۳۳ ه مورخ ۲۹ پیمانکار، در روش "الف"، میزان ارز دریافتی مربوطه، مشمول ضوابط پرداخت مبالغ جبرانی این دستورالعمل نخواهد گردید.

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

روش الف -

■ ۱- این بخش از دستورالعمل برای محاسبه و پرداخت تفاوت قیمت ارز در پیمانهای فاقد تعدیل و هرگونه تفاوت بها است که بنا بر الزامات و نیاز کارفرما خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد با سهم ارزبری مستقیم، توسط پیمانکار به نفع فروشنده خارجی به روش مورد تایید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار است.

۲- در این گونه قراردادها تفاوت قیمت ارز از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$M = 1.06 \left[\frac{C_i}{C_0} - (1.1 + 0.01 \times r) \right] P$$

M = مبلغ مابه‌التفاوت ناشی از تغییرات قیمت ارز (ریال)

C. = قیمت ارز مرجع، در اسفند ۱۳۹۰ (دلار برابر ۱۲۲۶۰ ریال و سایر ارزها با نسبت تبدیل به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی در ابتدای اسفند ماه ۱۳۹۰)

تبصره: چنانچه در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه‌بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد قرارداد، آثار افزایش قیمت ارز در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، قیمت‌های بالاتر برای ارز پیش‌بینی شده در پیشنهاد قیمت، جایگزین C. می‌شود.

C_i = قیمت ارز در زمان انتقال به خارج از کشور، که باتوجه به جدول شماره ۱ تعیین می‌شود.

جدول شماره ۱

زمان	۱۳۹۱/۱/۱	۱۳۹۱/۵/۱	۱۳۹۱/۶/۱	۱۳۹۱/۷/۳ لغایت ۱۳۹۷/۰۱/۳۰	۱۳۹۷/۰۱/۳۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۱/۳۱	۱۳۹۷/۰۲/۰۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۲/۱۰	۱۳۹۷/۰۲/۱۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۲/۲۰	۱۳۹۷/۰۲/۲۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۲/۳۱
معیار تعیین C _i	بر اساس اسناد تسویه با بانک عامل	۱۶۳۵۰ ریال (برای هردلار)	۱۷۷۵۰ ریال (برای هر دلار)	نرخ اعلامی مرکز مبادلات ارزی (برای تاریخ ۱۳۹۲/۴/۱۲ به بعد نرخ ارز اعلامی بانک مرکزی)	۴۳۳۷۷ ریال (برای هردلار)	۴۵۶۵۱ ریال (برای هردلار)	۴۹۷۸۴ ریال (برای هردلار)	۵۰۵۴۰ ریال (برای هردلار)

۱۳۹۷/۰۳/۰۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۳/۱۰	۱۳۹۷/۰۳/۱۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۳/۲۰	۱۳۹۷/۰۳/۲۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۳/۳۱	۱۳۹۷/۰۴/۰۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۴/۱۰	۱۳۹۷/۰۴/۱۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۴/۲۰	۱۳۹۷/۰۴/۲۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۴/۳۱	۱۳۹۷/۰۵/۰۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۵/۱۰	۱۳۹۷/۰۵/۱۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۵/۱۵
۴۹۵۴۰ ریال (برای هردلار)	۵۰۸۴۰ ریال (برای هردلار)	۵۴۵۸۰ ریال (برای هردلار)	۶۲۵۰۰ ریال (برای هردلار)	۶۲۲۱۰ ریال (برای هردلار)	۶۳۸۲۰ ریال (برای هردلار)	۷۷۷۷۰ ریال (برای هردلار)	۷۷۷۷۰ ریال (برای هردلار)

از تاریخ ۱۳۹۷/۰۵/۱۶ بر اساس نرخ بازار ثانویه ارز و در صورت عدم وجود، بر اساس نرخ فروش حواله ارز منتشره در سامانه سنا (www.sanarate.ir) اعلامی توسط بانک مرکزی، تعیین می شود.

T = تعداد ماه سپری شده پس از اسفند ۱۳۹۰ که قیمت ارز در آن ماه تعیین شده است. ضمناً مقدار T در

مدت اولیه پیمان و در زمان تاخیرات غیرمجاز افزایش می‌یابد و برای کارکردهای انجام شده در دوره تاخیرات مجاز افزایش نمی‌یابد.

P = به ترتیب آن قسمت از "مبلغ ریالی ثبت سفارش شده" یا "ارز معامله شده به روش مورد تایید کتبی کارفرما" یا "مبلغ مندرج در قرارداد تقسیم بر ۱/۰۶" (حسب مورد) برای خرید کالا و تجهیزات مشمول مابه‌التفاوت قیمت ارز یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۹ و در هر حال باید $(\sum P \leq K P_0)$.

K = درصد ارزبری قرارداد

P_0 = مبلغ اولیه قرارداد (ریال)

■ در صورتی که مبلغ جبرانی محاسبه شده (M) بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره (نقل و انتقال پول) منفی شود، این مبلغ برابر صفر منظور می‌شود.

■ در صورت اقدام لازم و عدم قصور پیمانکار، تأخیرات در حد فاصل ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۱/۱۰/۱۱ که تصویر روشنی برای جبران آثار تغییر نرخ ارز وجود نداشت (به تشخیص کارفرما)، به عنوان تاخیر مجاز پیمانکار تلقی می‌شود.

روش ب)

تعیین تعدیل نرخ پیمانها بر اثر تغییر قیمت ارز

■ مبلغ جبرانی در پیمانهای فاقد تعدیل، بر اساس نوع پیمان به یکی از سه روش زیر تعیین می‌شود:

1. پیمانهای فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرست بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد:

$(\alpha_i * \text{مبلغ ناخالص کارکرد در هر فصل فهرست بهای واحد پایه}) = \sum \text{مبلغ جبرانی در هر صورت وضعیت}$

$$\alpha_i = \frac{\text{شاخص گروهی (فصلی) دوره انجام کار}}{\text{شاخص گروهی (فصلی) سه ماهه چهارم سال 1390}} - t$$

α_i : ضریب جبرانی برای هر فصل فهرست بهای واحد پایه

t : تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۲ تعیین می شود.

■ شاخص فصلی (گروهی) پیوست ۳ تعدیل دوره انجام کار، باید پس از ۹۰/۱۲/۲۹ و تا پایان سال ۱۳۹۹ واقع شده باشند.

جدول شماره ۲

سه ماهه انجام کارکرد	اول ۱۳۹۱	دوم ۱۳۹۱	سوم ۱۳۹۱	چهارم ۱۳۹۱	اول ۱۳۹۲	دوم ۱۳۹۲	سوم ۱۳۹۲	چهارم ۱۳۹۲	اول ۱۳۹۳	دوم ۱۳۹۳	سوم ۱۳۹۳	چهارم ۱۳۹۳
ضریب t	۱/۰۴	۱/۰۸	۱/۱۲	۱/۱۶	۱/۲۰	۱/۲۵	۱/۳۰	۱/۳۵	۱/۴	۱/۴۵	۱/۵	۱/۵۶
سه ماهه انجام کارکرد	اول ۱۳۹۴	دوم ۱۳۹۴	سوم ۱۳۹۴	چهارم ۱۳۹۴	اول ۱۳۹۵	دوم ۱۳۹۵	سوم ۱۳۹۵	چهارم ۱۳۹۵	اول ۱۳۹۶	دوم ۱۳۹۶	سوم ۱۳۹۶	چهارم ۱۳۹۶
ضریب t	۱/۶۲	۱/۶۸	۱/۷۴	۱/۸	۱/۸۷	۱/۹۴	۲/۰۲	۲/۱	۲/۱۶	۲/۲۳	۲/۲۹	۲/۳۶
سه ماهه انجام کارکرد	اول ۱۳۹۷	دوم ۱۳۹۷	سوم ۱۳۹۷	چهارم ۱۳۹۷	اول ۱۳۹۸	دوم ۱۳۹۸	سوم ۱۳۹۸	چهارم ۱۳۹۸	اول ۱۳۹۹	دوم ۱۳۹۹	سوم ۱۳۹۹	چهارم ۱۳۹۹
ضریب t	۲/۴۳	۲/۵۱	۲/۵۸	۲/۶۶	۲/۷۴	۲/۸۲	۲/۹۰	۲/۹۹	۳/۱۰	۳/۲۱	۳/۳۳	۳/۴۳

■ به منظور تدقیق محاسبه ضریب جبرانی در بخشهای خرید پیمانهای مشمول، ابتدا باید درصد وزنی هزینه تامین مصالح به کل بهای فصل (Q) در فصل مربوطه توسط کارفرما تعیین، و سپس از شاخصهای مربوطه جهت استفاده در رابطه (۱) محاسبه گردد.

■ به عنوان مثال در پیمان مشمول بخشنامه حاضر، برای محاسبه ضریب جبرانی صورت وضعیت مربوط به خرید لوله‌های فولادی، اگر از شاخصهای فصل لوله‌های فولادی فهرست بهای پایه رشته تاسیسات مکانیکی استفاده شود، لازم است ابتدا کارفرما درصد هزینه‌های تهیه مصالح به کل فصل تعیین نماید ($q \leq 1$) و سپس طبق رابطه زیر شاخص مربوط به قسمت خرید لوله محاسبه می‌شود.

شاخص خرید لوله در دوره موردنظر

$$= \left(\frac{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره موردنظر}}{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در سه ماهه چهارم 1390}} - (1 - q) \times \frac{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره موردنظر}}{\text{شاخص کارهای دستمزدی در سه ماهه چهارم 1390}} \right)$$

شاخص فصل اول فهرست مکانیک در سه ماهه چهارم 1390 ×

2. پیمانهای منعقدہ بر اساس ضوابط بخشنامه شماره
۱۴۲۸۲۵/۱۰۰ مورخ ۱۳۸۵/۰۸/۲۴ و بخشنامه شماره
۱۴۰۵/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۰۲/۰۴ (حتی با وجود پیش بینی
پرداخت مابه‌التفاوت):

β_i * مبلغ ناخالص کارکرد براساس ساختار شکست کار و تغییر مقادیر Σ - مبلغ جبرانی در هر صورت وضعیت

$$\beta_i = \frac{\text{شاخص رشته‌ای دوره انجام کار}}{\text{شاخص رشته‌ای سه ماهه چهارم سال 1390}} - t$$

β_i : ضریب جبرانی برای هر رشته فهرست بهای واحد پایه (شامل ابنیه، تاسیسات برقی و مکانیکی)

t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۲ تعیین می‌شود.

■ شاخص رشته ای پیوست ۳ تعدیل دوره انجام کار، باید پس از ۹۰/۱۲/۲۹ و تا پایان سال ۱۳۹۹ واقع شده باشند.

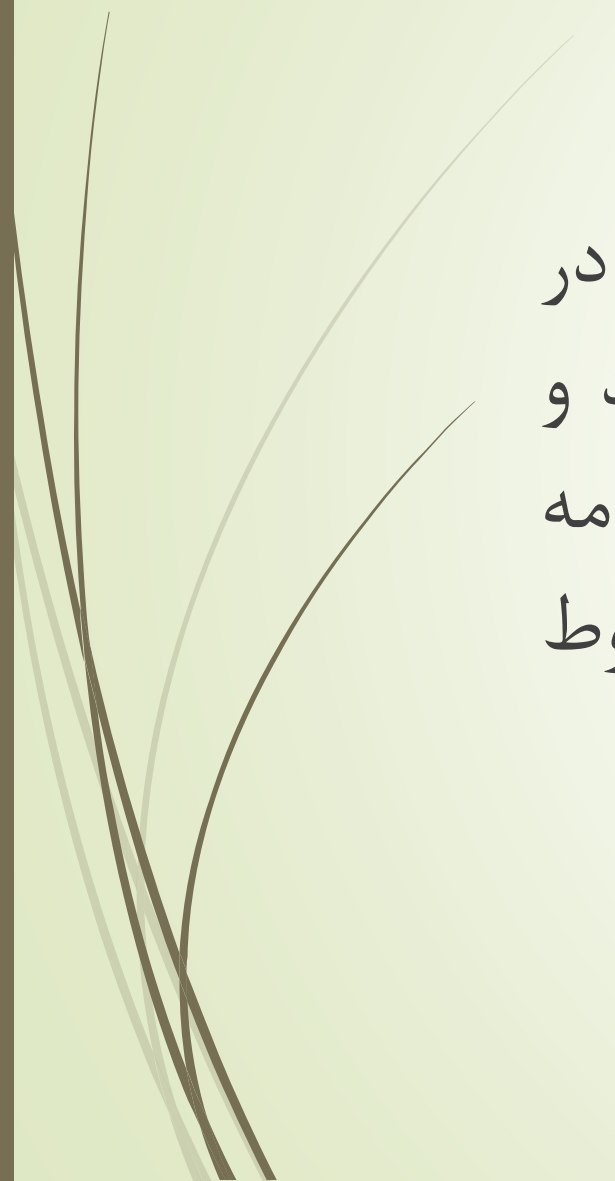
■ در تعیین مبلغ ناخالص کارکردها و تغییر مقادیر، اقلامی که مشمول دریافت مابه‌التفاوت هستند (نظیر فولاد و سیمان) **لحاظ نمی‌شوند**. در صورتی که در شکست کار (WBS) وزن این اقلام دقیقاً مشخص نباشد، از شکست کار مورد نظر هزینه موارد فوق با استفاده از برآورد به هنگام شده این اقلام پس از اعمال ضریب پیشنهادی پیمانکار، کاسته می‌شود.

■ در صورتیکه پیمانکار مطابق بند "و" ماده ۱۱ استحقاق اعمال خاتمه پیمان طبق ماده ۴۸ شرایط عمومی پیمان را داشته باشد، ولی عملیات اجرایی را بر اساس همان پیمان ادامه دهد، مازاد عدم انجام تعهدات مالی کارفرما بیش از حدود تعیین شده برای پرداخت خسارت، مشمول تأخیر مجاز است.

3.

در سایر پیمانهای فاقد تعدیل که برآورد یا پرداخت هزینه آنها بر اساس فهرس بهای پایه، انجام نگرفته است (از جمله پیمانهای EPC) و آخرین روز مهلت رایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده تجهیزات) قبل از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ بوده است، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، **جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابهت با فهرس بهای پایه** در رشته‌ها یا فصلهای مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان با رشته‌ها و یا فصلهای مختلف، از روابط مندرج در بند ۱ یا ۲ حسب مورد، برای پرداخت مابه‌التفاوت استفاده می‌شود.

■ در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، در مدت تأخیرت مجاز نیز بر اساس ضوابط فوق عمل می‌شود و لیکن در مدت تاخیرات غیرمجاز مشابه، ضوابط بخشنامه ۱۳۸۲/۰۹/۱۵ مورخ ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ شاخصهای مربوط محاسبه و مبنای عمل قرار می‌گیرند.

■ در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره منفی گردد، ضریب جبرانی برابر صفر منظور می شود.

■ در بخش (ب) این دستورالعمل، مقدار تورم فرضی (t) در مدت اولیه پیمان و در زمان تأخیرات غیرمجاز افزایش می یابد و برای کارکردهای انجام شده در دوره مجاز افزایش نمی یابد.

شماره:	۹۹/۳۳۰۲۲۰	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۹/۹/۲۹	
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل		
به استناد نظام فنی و اجرایی کشور (طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری دستگاه‌های مشمول ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه) و ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ای کشور، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، در قراردادهای ریالی و بخش ریالی قراردادهای ارزی ریالی فاقد تعدیل (به جز ماده ۵ و ۷) و فاقد پرداخت هرگونه مابه‌التفاوت (بجز ماده ۷) که از محل وجوه عمومی (ماده ۱۳ قانون محاسبات عمومی کشور) تأمین اعتبار می‌شود و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده و قرارداد براساس آن منعقد شده باشد به شرح زیر از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا) در ۹ صفحه ابلاغ می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی و کارفرمایان مربوطه ضوابط این بخشنامه را به کارکردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ اعمال و در چارچوب ضوابط پرداخت نمایند.		

■ در این دستورالعمل منظور از پیمانکار عبارتست از پیمانکاران، تولیدکنندگان، سازندگان یا تامین کنندگان مصالح و تجهیزات پروژه‌های در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور

■ قراردادهای خرید تجهیزات و یا مصالح که برای اجرای پروژه‌های حوزه نظام فنی و اجرایی کشور منعقد شده است در صورتی که مدت آن (مدت اولیه و تمدیدهای مجاز) بیشتر از ۳ ماه باشد، مشمول این دستورالعمل می شود.

■ مبالغ جبرانی با انتخاب پیمانکار براساس روشهای "الف" یا "ب" و یا روش ترکیبی محاسبه و پرداخت می‌شود. در صورت استفاده از روش ترکیبی، ضریب ارزیابی باید بین ۰/۱۰ تا ۰/۸۰ باشد. در این موارد قسمت ارزیابی قرارداد از روش "الف" و باقیمانده قرارداد از روش "ب" جبران می‌شود و در خارج این محدوده صرفاً یکی از هر دو روش "الف" یا "ب" قابل استفاده است.

■ به هر حال برای هیچ بخشی از پیمان نباید به صورت همزمان از روش "الف" و "ب" استفاده شود.

■ در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷ و ۲۸ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان تصویب در هیأت سه نفره ترک تشریفات باید در بازه زمانی از ۱۳۹۵/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ واقع باشد، در این حالت مبلغ جبرانی حاصل از روشهای "الف" و "ب" با اعمال ضریب ۰/۸۵ ملاک عمل قرار می گیرد.

پرداخت نرخ ارز با وجود تعدیل

ماده ۵-

■ در پیمان های ریالی مشمول تعدیل که بخش های خرید قرارداد، ریالی و فاقد تعدیل و مابه التفاوت است، حسب مورد استفاده از ضوابط روش "الف" یا "ب" و یا استفاده از روش ترکیبی مجاز است. (لیکن خریدهای داخلی مشمول روش "الف" نبوده و مشمول روش "ب" می باشد).

ماده ۶-

- کارهای جدیدی که قیمت آنها از تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ به بعد تعیین شده اند، مشمول ضوابط این بخشنامه نمی شوند.

پرداخت نرخ ارز با وجود تعدیل و مابه‌التفاوت

ماده ۷-

■ در صورت پیش بینی تعدیلی بجز روال مندرج در بخشنامه ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و مابه‌التفاوت در پیمان منعقد، با درخواست پیمانکار تعدیل و مابه‌التفاوت مذکور برای کارکردهای مشمول این بخشنامه به صورت کامل، حذف و ضوابط این بخشنامه اعمال می شود.

پرداخت نرخ ارز با وجود تعدیل و مابه‌التفاوت

ماده ۷-

■ در این شرایط، در صورت حفظ تعدیل بخشنامه ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و یا مابه‌التفاوت در پیمان سرجمع موضوع بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۸۹/۲/۴، نباید مواردی بصورت همزمان مشمول دریافت مبالغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل و بخشنامه های مذکور شود.

پرداخت نرخ ارز با وجود تعدیل و مابه‌التفاوت

ماده ۷-

- در استفاده از ماده ۷ و در صورت استفاده از دستورالعمل حاضر، ضریب N (برای استفاده از روش الف) و مقدار مازاد بر یک ضریب t (برای استفاده از روش ب) می‌توانند با نظر کارفرما و متناسب با ماهیت پروژه، حداکثر به میزان یک سوم مقادیر جداول شماره ۳ و ۴ کاهش یابد.

ماده ۸ -

■ در مورد قراردادهای سرمایه گذاری (با مشارکت بخش خصوصی در تامین مالی پروژه) که پیشنهاد قیمت سرمایه گذار از ۹۱/۰۵/۰۱ تا ۹۷/۰۱/۰۱ بوده، استفاده از مفاد این دستورالعمل برای اصلاح مدل مالی برای جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز مجاز است.

■ تعیین مدل مالی جبرانی، صرفا با تایید وزیر یا بالاترین مقام سازمان سرمایه پذیر (درمورد سازمان هایی که تابع هیچ وزارت خانه ای نیستند) امکان پذیر می باشد.

ماده ۹-

■ در صورت عدم قصور پیمانکار در انجام تعهدات پیمان (به تشخیص کارفرما)، تأخیرات از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۷/۱۸ که تصویر روشنی برای جبران آثار تغییر نرخ ارز وجود نداشت به عنوان تأخیر مجاز پیمانکار تلقی می شود.

ماده ۱۰-

■ در پیمان های مشمول تعدیل که از شاخص های رشته ای جهت پرداخت تعدیل استفاده می شود، با درخواست پیمانکار و موافقت کارفرما به منظور تدقیق محاسبه تعدیل می توان از شاخص های گروهی (فصلی) مناسب و مرتبط به جای شاخص های رشته ای استفاده نمود. در اینصورت، پس از انجام تغییر، امکان تغییر مجدد و برگشت به حالت قبل وجود ندارد.

ماده ۱۱-

■ برای پیمان هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار **پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ و قبل از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱** بوده و پیمان فاقد تعدیل (بخشنامه ۱۷۳۰۷۳/۱۰۰) می باشد، در صورتی که شروع یا ادامه کار با نرخ پیمان میسر نباشد، با درخواست پیمانکار، کارفرما باید به یکی از دو روش زیر عمل نماید:

۱- خاتمه پیمان با درخواست پیمانکار

۲- درخواست تجدید نظر در نرخ پیمان طبق ضوابط بخشنامه

۱۰۰/۴۷۷۰۷ مورخ ۱۳۸۹/۰۶/۲۷ و سایر ضوابط

ماده ۱۱-

■ تبصره ۱: پیمان هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ و قبل از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ بوده و حداقل ۳۰ درصد از مبلغ اولیه پیمان فاقد هرگونه تعدیل و یا مابه التفاوت باشد نیز مشمول این ماده می شود.

■ تبصره ۲: مفاد این ماده برای پیمان هایی که به روش ترک تشریفات مناقصه مبادله گردیده است نیز قابل تسری است.

ماده ۱۲-

■ در مواردی که به استناد مجوز شماره ۳۸۰۸/ش ف مورخ ۱۳۸۳/۰۳/۱۷ **پیمان جدید** برای تکمیل کار با حفظ تمامی شرایط و مبانی پیمان اولیه منعقد شده باشد، در صورتی که پیمان اولیه مشمول دستورالعمل حاضر باشد، پیمان جدید نیز مشمول این دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۱۳-

■ تا اعلام شاخص های تعدیل قطعی دوره انجام کار، مبلغ جبرانی موضوع این بخشنامه با استفاده از آخرین شاخص های ابلاغ شده مربوط (قطعی یا موقت)، محاسبه و به صورت علی الحساب پرداخت می شود. با اعلام شاخص های قطعی دوره انجام کار، مبلغ فوق طبق این دستورالعمل محاسبه و مبالغ آن به صورت قطعی به حساب پیمانکار منظور می گردد.

■ ماده ۱۴- پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز برای موارد مذکور در این دستورالعمل، مجاز نیست.

■ ماده ۱۵- مسئولیت رعایت کامل مفاد این بخشنامه و سایر ضوابط و دستورالعمل های مرتبط بر عهده دستگاههای اجرایی و کارفرمایان مربوطه می باشد.

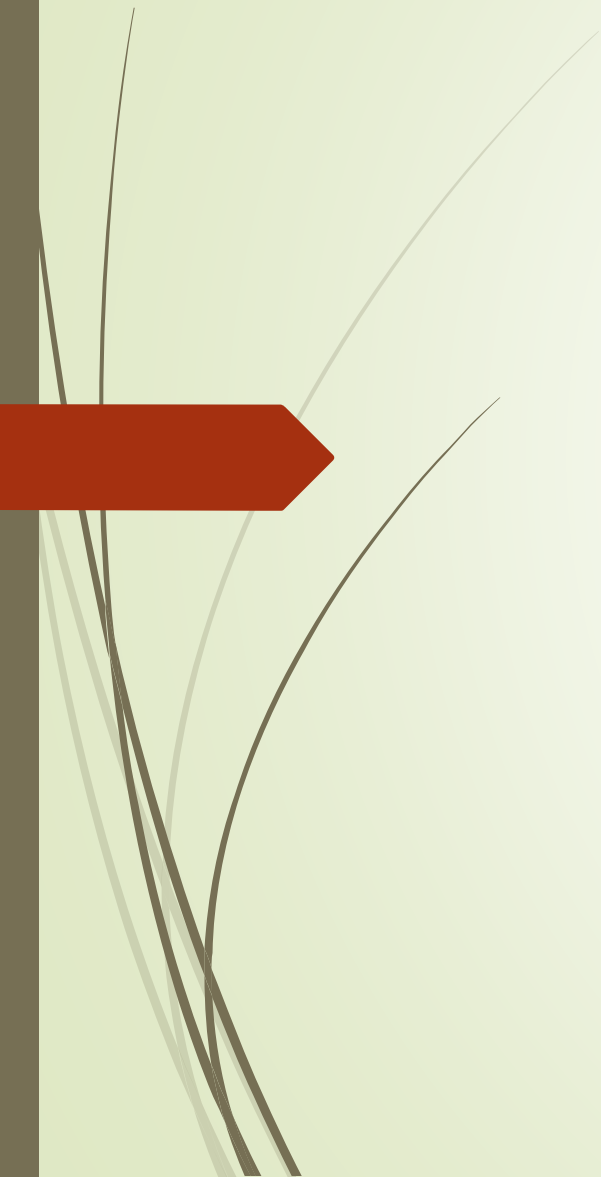
ماده ۱۶-

■ این دستورالعمل در پیمان هایی که تاکنون بر اساس مواد مربوط در قرارداد **تسویه حساب** انجام نشده است، جایگزین دستورالعمل های قبلی می شود، لذا در صورتی که با اعمال بخشنامه حاضر مبالغ محاسبه شده نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه های فوق **افزایش یابد**، در صورت عدم درخواست پیمانکار، مبالغ محاسبه شده طبق بخشنامه قبلی، قطعی بوده و برای کار کردهای از ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا پایان ۱۳۹۸ مبالغ جبرانی دیگری پرداخت نخواهد شد. لیکن در صورتی که مبلغ مذکور نسبت به مبلغ جبرانی بخشنامه های فوق **کاهش یابد**، در صورت عدم ارایه صورتحساب اصلاحی توسط پیمانکار، **کارفرما** راسا نسبت به اصلاح محاسبات و اعمال حساب آن اقدام خواهد نمود.

ماده ۱۷-

■ با توجه به اعلام فهرست دریافت کنندگان ارز با نرخ ترجیحی (معادل نرخ دلار در حدود ۴۲۰۰۰ ریال) توسط بانک مرکزی، پرداخت مبالغ جبرانی حاصل از این دستورالعمل منوط به اثبات عدم همپوشانی مبالغ مذکور، با مقادیر ارز دریافتی از سوی پیمانکاران می‌باشد.

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

روش الف -

■ این روش برای محاسبه و پرداخت مبالغ جبرانی ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمانهای فاقد تعدیل و هرگونه مابه التفاوت است که بنا بر الزامات و نیاز کارفرما، خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد با سهم ارزبری مستقیم، توسط پیمانکار به نفع فروشنده خارج از کشور، به روش مورد تایید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار است.

روش الف -

■ در این گونه قراردادهای تفاوت قیمت ارز از رابطه زیر تعیین می شود:

$$M = F \left[\frac{C_i}{C_0} - (1 + N \times r) \right] P$$

M: مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل بر حسب ریال

C₀: قیمت ارز، بر اساس تاریخ آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار طبق جدول شماره ۱

C_i: قیمت ارز در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور (یا ورود کالا به کارگاه هرکدام که زودتر باشد) که برای بازه زمانی ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بر اساس جدول ۱ و برای موارد پس از ۱۳۹۷/۰۱/۰۱، بر اساس نرخ بازار ثانویه اعلامی توسط بانک مرکزی و یا نرخ فروش حواله ارز منتشره در سامانه سنا (www.sanarate.ir) تعیین می شود. در صورت عدم امکان استخراج نرخ از مراجع مذکور در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور، از جدول ۲ استفاده می گردد.

جدول شماره ۱: نرخ C_i و C_0

اسفند ۹۶	بهمن ۹۶	دی ۹۶	آذر ۹۶	آبان ۹۶	مهر ۹۶	قبل از مهر ۹۶
ریال ۵۷,۷۶۴	ریال ۵۷,۷۶۴	ریال ۵۱,۶۲۳	ریال ۴۹,۴۶۸	ریال ۴۷,۲۱۵	ریال ۴۶,۵۶۵	ریال ۴۶,۳۳۰
(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)

جدول شماره ۲: نرخ C_i

۱۳۹۷/۰۳/۱۱	۱۳۹۷/۰۳/۰۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۱	۱۳۹۷/۰۲/۱۱	۱۳۹۷/۰۲/۰۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۱	۱۳۹۷/۰۱/۰۱
لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
۱۳۹۷/۰۳/۲۰	۱۳۹۷/۰۳/۱۰	۱۳۹۷/۰۲/۳۱	۱۳۹۷/۰۲/۲۰	۱۳۹۷/۰۲/۱۰	۱۳۹۷/۰۱/۳۱	۱۳۹۷/۰۱/۲۰
ریال ۶۶,۳۲۰	ریال ۶۴,۶۳۰	ریال ۶۵,۹۳۰	ریال ۶۴,۹۴۰	ریال ۶۲,۲۵۰	ریال ۵۹,۱۵۰	ریال ۵۷,۷۶۰
(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)
	۱۳۹۷/۰۵/۱۱	۱۳۹۷/۰۵/۰۱	۱۳۹۷/۰۴/۲۱	۱۳۹۷/۰۴/۱۱	۱۳۹۷/۰۴/۰۱	۱۳۹۷/۰۳/۲۱
	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت	لغایت
	۱۳۹۷/۰۵/۱۵	۱۳۹۷/۰۵/۱۰	۱۳۹۷/۰۴/۳۱	۱۳۹۷/۰۴/۲۰	۱۳۹۷/۰۴/۱۰	۱۳۹۷/۰۳/۳۱
	ریال ۹۰,۸۲۶	ریال ۹۱,۴۷۰	ریال ۷۶,۵۹۰	ریال ۷۴,۶۵۰	ریال ۷۵,۵۳۰	ریال ۶۸,۴۹۰
	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)	(برای هر یورو)

I : در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ باشد، I عبارتست از تعداد ماه سپری شده از شهریور ۱۳۹۶ تا تاریخ تعیین C_i (مثال: در صورتی که انتقال ارز در اسفند ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه: $I=6$) در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در حد فاصل ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ باشد، I عبارتست از تعداد ماه سپری شده از ماهی که آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن واقع شده است تا تاریخ C_i (مثال: در صورتی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آبان ۱۳۹۶ باشد و انتقال ارز در بهمن ۱۳۹۶ انجام شده باشد آن‌گاه $I=3$)

F : ضریب مربوط به جبران هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم (شامل هزینه‌های ثبت سفارش و تبدیل نرخ ارز و انتقال اعتبار اسنادی به بانک‌های مورد قبول فروشنده خارجی و هزینه‌های کارگزاری بانک ایرانی) می‌باشد. این ضریب برای پیمان‌های با ضوابط بیمه عمرانی و همچنین قراردادهای خرید برابر ۱/۱۵ و برای پیمان‌های غیرعمرانی برابر ۱/۲ می‌باشد.

N : درصد قابل پیش‌بینی افزایش ماهیانه نرخ ارز است و طبق جدول ۳ تعیین می‌شود.

جدول شماره ۳

سال مربوط به آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت پیمانکار	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶
ضریب N	۱/۴ درصد	۵/۵ درصد	۲/۵ درصد	۱/۴ درصد	۱/۲ درصد	۱ درصد

P : به ترتیب آن قسمت از "مبلغ ریالی ثبت سفارش شده" یا "ارز معامله شده به روش مورد تأیید کتبی کارفرما" یا "مبلغ بخش مورد نظر مندرج در قرارداد تقسیم بر ۱/۰۶" (حسب مورد) برای خرید کالا و تجهیزات مشمول این دستورالعمل یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد.

و در هر حال باید $(\sum P \leq K P_0)$.

K : درصد ارزیابی قرارداد

P_0 : مبلغ قرارداد (ریال)

■ در صورتی که مبلغ جبرانی محاسبه شده (M) بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره (نقل و انتقال پول) منفی شود، این مبلغ برابر صفر منظور می شود.

روش ب)

تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

روش ب-

■ پیمان های فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرست بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می گیرد و پیمان های سرجمع منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۰۲/۰۴ (حتی با وجود پیش بینی پرداخت مابه التفاوت):

■ مبلغ صورت حساب از رابطه زیر تعیین می شود:

$(\alpha_i * \text{مبلغ ناخالص کارکرد در هر فصل یا رشته فهرست بهای واحد پایه}) = \sum \text{مبلغ جبرانی در هر صورت وضعیت}$

$$\alpha_i = \frac{S_i}{S_0} - t$$

α_i : ضریب جبرانی

t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۴ تعیین می شود.

S_0 : شاخص دوره پایه

S_i : شاخص دوره انجام کار

■ دوره پایه در پیمان هایی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ باشد، شاخص سه ماهه دوم سال ۱۳۹۶ است و در پیمان هایی که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ باشد شاخص سه ماهه ای است که آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن قرار دارد.

جدول شماره ۴

سه ماهه انجام کار	سوم ۱۳۹۶ و	چهارم	اول	تیر	مرداد	شهریور	سوم	چهارم
	قبل از آن	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۷	۱۳۹۷
ضریب t	۱	۱/۰۳	۱/۰۷	۱/۰۹	۱/۱۰	۱/۱۱	۱/۱۴	۱/۱۷
سه ماهه انجام کار	اول	دوم	سوم	چهارم	اول	دوم	سوم	چهارم
	۱۳۹۸	۱۳۹۸	۱۳۹۸	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۱۳۹۹	۱۳۹۹
ضریب t	۱/۲۱	۱/۲۵	۱/۲۹	۱/۳۳	۱/۳۸	۱/۴۳	۱/۴۸	۱/۵۳
سه ماهه انجام کار	اول	دوم	سوم	چهارم				
	۱۴۰۰	۱۴۰۰	۱۴۰۰	۱۴۰۰				
ضریب t	۱/۵۷	۱/۶۳	۱/۶۸	۱/۷۴				

■ برای تعیین S_0 و S_i در پیمان هایی که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرست بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می گیرد، از شاخص فصلی (گروهی) استفاده می شود و در پیمان های سر جمع از شاخص رشته ای استفاده می شود.

■ به منظور تدقیق محاسبه ضریب جبرانی در بخش های خرید پیمان های مشمول، ابتدا باید در صد وزنی هزینه تأمین مصالح به کل بهای فصل (q) در فصل مربوطه توسط کارفرما تعیین، و سپس از شاخص های مربوطه جهت استفاده در رابطه مندرج در بند ب - ۱ محاسبه گردد.

■ به عنوان مثال در پیمان مشمول بخشنامه حاضر، برای محاسبه ضریب جبرانی صورت وضعیت مربوط به خرید لوله های فولادی، اگر از شاخص های فصل لوله های فولادی فهرست بهای پایه رشته تاسیسات مکانیکی استفاده شود، لازم است ابتدا کارفرما درصد هزینه های تهیه مصالح به کل فصل تعیین شود ($q \leq 1$) سپس طبق رابطه زیر شاخص مربوط به قسمت خرید لوله محاسبه می شود.

شاخص خرید لوله در دوره مورد نظر

$$= \left(\frac{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره مورد نظر}}{\text{شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه}} - (1 - q) \frac{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره مورد نظر}}{\text{شاخص کارهای دستمزدی در دوره پایه}} \right) \frac{1}{q}$$

شاخص فصل اول فهرست مکانیک در دوره پایه X

■ در پیمان های سرجمع می توان از ماده ۷ این بخشنامه استفاده نمود. در غیر اینصورت در تعیین مبلغ ناخالص کارکردها و تغییر مقادیر، مصالحی که مشمول دریافت مابه التفاوت هستند (نظیر فولاد و سیمان) لحاظ نمی شوند.

■ در پیمان های سرجمع در صورتیکه پیمانکار مطابق بند "و" ماده ۱۱ استحقاق اعمال خاتمه پیمان طبق ماده ۴۸ شرایط عمومی پیمان را داشته باشد، ولی عملیات اجرایی را بر اساس همان پیمان ادامه دهد، مازاد عدم انجام تعهدات مالی کارفرما بیش از حدود تعیین شده برای پرداخت خسارت، مشمول تأخیر مجاز (صرفاً در محاسبات این بخشنامه) است.

■ در سایر پیمان های فاقد تعدیل (از جمله پیمان های EPC) که برآورد یا پرداخت هزینه آنها بر اساس فهرس بهای پایه، انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت رایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار از ۱۳۹۱/۰۵/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ بوده است، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (برحسب درصد) مشابه با فهرس بهای پایه در رشته ها یا فصل های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان (بجز بخش E) با رشته ها و یا فصل های مختلف، از روابط مندرج در بند ب ۱، برای پرداخت مبلغ جبرانی ناشی از افزایش نرخ ارز استفاده می شود.

■ در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، مقدار t در مدت اولیه پیمان و تأخیرات غیرمجاز افزایش می یابد و در مدت تأخیرات مجاز افزایش نخواهد یافت. همچنین در مدت تأخیرات غیرمجاز، مشابه ضوابط بند ۴-۲ بخشنامه ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۸۲/۹/۱۵، شاخص های مربوط، محاسبه و مبنای عمل قرار می گیرند. در این حالت، برای محاسبه مقدار ضریب t به هیچ وجه از میانگین گیری ضرایب t در دوره های متناظر استفاده نمی شود.

■ امکان استفاده از روش ترکیبی (تبصره ذیل ماده ۳ این بخشنامه) برای یک تجهیز یا کالا وجود ندارد و استثنائاً در مورد تجهیزات و کالاهای تخصصی که در داخل کشور تولید شده، ولیکن قطعات اصلی و مواد اولیه آنها از خارج کشور تأمین می شود و امکان انطباق صحیح آنها با رشته و فصول تعدیل ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور وجود ندارد؛ لازم است به تشخیص وزیر مربوطه یا بالاترین مقام سازمان کارفرما در مرکز درصد ارزیابی کالاهای مذکور تعیین و به تایید سازمان برنامه و بودجه کشور رسیده و ابلاغ گردد.

باسمه تعالی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
رئیس سازمان

بخشنامه به دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران	
شماره :	۹۹/۵۶۶۵۳۹
تاریخ :	۱۳۹۹/۱۰/۲۳
موضوع: دستورالعمل نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان های ریالی فاقد تعدیل-نوبت سوم	

به استناد نظام فنی اجرایی کشور و ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه ای کشور، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی کشور رسیده است، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان هایی که دارای پنج شرط شمول دستورالعمل باشند از نوع گروه اول (لازم الاجرا) در ۹ صفحه ابلاغ می گردد تا کارفرمایان مربوط ضوابط این دستورالعمل را به کارکردهای ۱۳۹۹/۰۱/۰۱ تا ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ اعمال و در چارچوب ضوابط پرداخت نمایند.

شرایط شمول دستورالعمل به شرح زیر است:

۱- موضوع پیمان، طرح ها و پروژه های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره برداری طرح ها و پروژه های سرمایه گذاری کشور باشد.

شرایط شمول دستورالعمل به شرح زیر است:

۱- موضوع پیمان، طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری کشور باشد.

۲- دستگاه‌های موضوع ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه و همچنین سایر اشخاص حقوقی که تمام یا قسمتی از اعتبارات آن‌ها از محل وجوه عمومی (ماده ۱۳ قانون محاسبات عمومی کشور) تأمین می‌گردد، در مصرف اعتبارات مذکور ملزم به رعایت این دستورالعمل می‌باشند.

تبصره: کلیه اشخاص حقوقی که جزء کارفرمایان مشمول این بند نمی‌باشند، در صورت ابلاغ مقام دارای اختیار، امکان استفاده از ضوابط این دستورالعمل را خواهند داشت.

۳- مبلغ پیمان ریالی و یا ریالی-ارزی باشد.

تبصره: در صورتی که پیمان ریالی-ارزی باشد صرفاً بخش ریالی پیمان می‌تواند مشمول استفاده از این دستورالعمل قرار گیرد.

۴- پیمان فاقد هرگونه تعدیل نرخ و یا مابه‌التفاوت (به جز مواد ۵، ۷، ۱۰) باشد.

۵- آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار برای پیمان منعقدۀ از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ تا ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ باشد.

■ قراردادهای خرید تجهیزات و یا مصالح (فاقد هرگونه عملیات نصب و اجرا) که برای اجرای پروژه های حوزه نظام فنی و اجرایی کشور منعقد شده است در صورتی که مدت آن (مدت اولیه و تمدیدهای مجاز) کمتر از ۳ ماه باشد، مشمول این دستورالعمل نمی شود.

■ مبالغ جبرانی با انتخاب پیمانکار براساس روشهای "الف" یا "ب" و یا روش ترکیبی محاسبه و پرداخت می‌شود.

■ در صورت استفاده از روش ترکیبی، ضریب ارزیابی باید بین ۰/۱۰ تا ۰/۸۰ باشد. در این موارد قسمت ارزیابی قرارداد از روش "الف" و باقیمانده قرارداد از روش "ب" جبران میشود و در خارج این محدوده صرفاً یکی از هر دو روش "الف" یا "ب" قابل استفاده است.

■ به هر حال برای هیچ بخشی از پیمان نباید به صورت همزمان از روش "الف" و "ب" استفاده شود.

■ روش‌های به کار رفته برای محاسبه مبالغ جبرانی پرداخت شده قابل تغییر نبوده و امکان تغییر آن صرفاً برای یک نوبت بر اساس ضوابط این دستورالعمل برای کارکردهای آتی میسر می‌باشد.

■ در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷ و ۲۸ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان تصویب در هیأت سه نفره ترک تشریفات باید در بازه زمانی از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ تا ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ واقع باشد، در این حالت مبلغ جبرانی حاصل از روشهای "الف" و "ب" با اعمال ضریب ۰/۸۵ ملاک عمل قرار می‌گیرد.

پرداخت نرخ ارز با وجود تعدیل

ماده ۵-

■ در پیمان های ریالی مشمول تعدیل که بخش های خرید قرارداد، ریالی و فاقد تعدیل و مابه التفاوت است، حسب مورد استفاده از ضوابط روش "الف" یا "ب" و یا استفاده از روش ترکیبی مجاز است. (لیکن خریدهای داخلی مشمول روش "الف" نبوده و مشمول روش "ب" می باشد).

ماده ۶-

- کارهای جدیدی که قیمت آنها از تاریخ ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ به بعد تعیین شده اند، مشمول ضوابط این بخشنامه نمی شوند.

پرداخت نرخ ارز با وجود تعدیل و مابه‌التفاوت

ماده ۷-

■ در صورت پیش بینی تعدیلی بجز روال مندرج در بخشنامه مورخ ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه و مابه‌التفاوتی در پیمان منعقد، با درخواست پیمانکار تعدیل و مابه‌التفاوت مذکور برای کارکردهای مشمول این بخشنامه **به صورت کامل، حذف و ضوابط این بخشنامه اعمال می شود.**

پرداخت نرخ ارز با وجود تعدیل و مابه‌التفاوت

ماده ۷-

- در این شرایط، در صورت حفظ تعدیل بخشنامه ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۸۲/۰۹/۱۵ سازمان برنامه و بودجه کشور، نباید مواردی بصورت همزمان مشمول دریافت مبالغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل و بخشنامه های مذکور شود.

پرداخت نرخ ارز با وجود تعدیل و مابه‌التفاوت

ماده ۷-

■ در استفاده از ماده ۷ و در صورت استفاده از دستورالعمل حاضر، ضریب N (برای استفاده از روش الف) و مقدار مازاد بر یک ضریب B (برای استفاده از روش ب) می‌توانند با نظر کارفرما و متناسب با ماهیت پروژه، حداکثر به میزان یک دوم مقادیر جداول شماره ۱ و ۲ کاهش یابد.

ماده ۸ -

■ در مورد قراردادهای سرمایه گذاری (با مشارکت بخش خصوصی در تامین مالی پروژه) که پیشنهاد قیمت سرمایه گذار از ۱۳۹۷/۰۴/۳۱ تا ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ بوده، استفاده از مفاد این دستورالعمل برای اصلاح مدل مالی برای جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز مجاز است.

■ تعیین مدل مالی جبرانی، صرفاً با تایید وزیر یا بالاترین مقام سازمان سرمایه پذیر (درمورد سازمان هایی که تابع هیچ وزارت خانه ای نیستند) امکان پذیر می باشد.

ماده ۹-

■ در بازه زمانی ۱۳۹۹/۰۱/۰۱ تا تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، تاخیرات پیمانکار که ناشی از افزایش نرخ ارز بوده است با توجه به شرایط پروژه و ضوابط پیمان توسط کارفرما مورد بررسی و اتخاذ تصمیم قرار گیرد.

ماده ۱۰-

■ در پیمان های مشمول تعدیل که از شاخص های رشته ای جهت پرداخت تعدیل استفاده می شود، با درخواست پیمانکار و موافقت کارفرما به منظور تدقیق محاسبه تعدیل می توان از شاخص های گروهی (فصلی) مناسب و مرتبط به جای شاخص های رشته ای استفاده نمود. در اینصورت، پس از انجام تغییر، امکان تغییر مجدد و برگشت به حالت قبل وجود ندارد.

ماده ۱۱-

■ با توجه به افزایش قیمت تمام شده پروژه‌ها، ناشی از افزایش نرخ ارز و اعمال مبالغ جبرانی حاصل از این دستورالعمل، در صورت تشخیص کارفرما مبنی بر وقوع هر یک از موارد ذیل، در قراردادهای با حداکثر ۳۰٪ پیشرفت، ضمن بررسی مجدد اولویت پروژه، امکان خاتمه قرارداد با مسئولیت کارفرما میسر می‌باشد.

■ ۱- از بین رفتن توجیه‌پذیری فنی اقتصادی پروژه با توجه به افزایش قیمت تمام شده آن

■ ۲- عدم امکان تامین نقدینگی به موقع برای پروژه، با توجه به اعمال مبالغ جبرانی و محدودیت نقدینگی

■ ۳- عدم امکان تامین اعتبار جهت تکمیل پروژه با توجه به اعمال مبالغ جبرانی

ماده ۱۱-

■ لازم بذکر است در صورت خاتمه پیمان با استفاده از ضوابط این ماده، شروع مجدد پروژه به هر نحو، منوط به بررسی مجدد اولویت پروژه، مکفی بودن اعتبار طرح جهت تکمیل آن، تاییدیه کتبی بالاترین مقام دستگاه اجرایی مبنی بر اطمینان از تامین به موقع نقدینگی لازم جهت تکمیل پروژه و بررسی مجدد طرح و کنترل توجیه پذیری فنی اقتصادی آن خواهد بود.

ماده ۱۲-

- در مواردی که پیمان جدید برای تکمیل کار با حفظ تمامی شرایط و مبانی پیمان اولیه بر اساس مجوز شماره ۳۸۰۸/ش ف مورخ ۱۳۸۳/۰۳/۱۷ منعقد شده باشد، در صورت انطباق پیمان اولیه با مقررات دستورالعمل حاضر (بجز زمان پیشنهاد قیمت)، پیمان جدید نیز شامل ضوابط این دستورالعمل خواهد بود.
- لازم بذکر است در این حالت ضریب کاهشی موضوع ماده ۴ این دستورالعمل (بجز مواردی که پیمان اولیه به صورت ترک تشریفات واگذار شده است) اعمال نخواهد گردید.

ماده ۱۳-

■ تا اعلام شاخص های تعدیل قطعی دوره انجام کار، مبلغ جبرانی موضوع این بخشنامه با استفاده از آخرین شاخص های ابلاغ شده مربوط (قطعی یا موقت)، محاسبه و به صورت علی الحساب پرداخت می شود. با اعلام شاخص های قطعی دوره انجام کار، مبلغ فوق طبق این دستورالعمل محاسبه و مبالغ آن به صورت قطعی به حساب پیمانکار منظور می گردد.

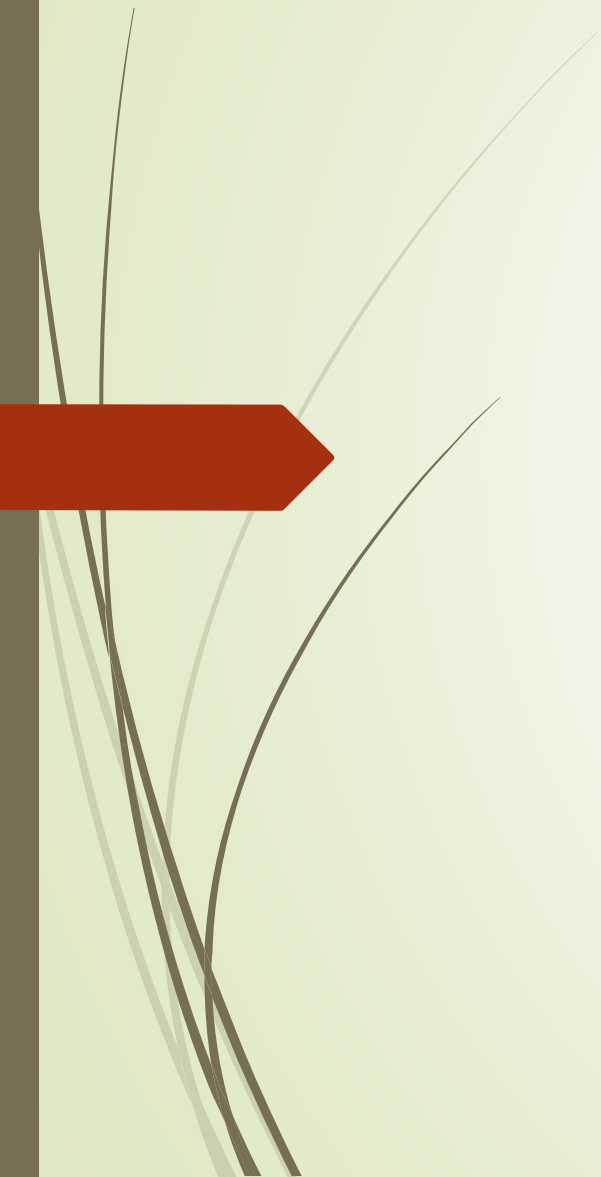
■ ماده ۱۴- پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز برای موارد مذکور در این دستورالعمل، مجاز نیست.

■ ماده ۱۵- مسئولیت رعایت کامل مفاد این بخشنامه و سایر ضوابط و دستورالعمل های مرتبط بر عهده دستگاههای اجرایی و کارفرمایان مربوطه می باشد.

■ **ماده ۱۷-** در محاسبه مبالغ جبرانی بخش تامین تجهیزات پیمان در استفاده از این دستورالعمل در صورت درخواست پیمانکار مبنی بر استفاده از ضوابط این ماده و همچنین تایید کتبی کارفرما مبنی بر ساخت کامل تجهیزات در کارخانه داخل کشور، **۲۰٪ مبلغ تجهیزات و کالاهای مذکور که مشمول پرداخت مصالح پایکار نگردیده‌اند** قبل از حمل، به صورت علی‌الحساب و در قبال دریافت تضمین متناسب و مورد تایید کارفرما و تعهدنامه رسمی مبنی بر تحویل کالای مربوط در قبال دریافت مبلغ فوق و پذیرش ضبط تضمین در صورت عدم تحویل کالا، پرداخت خواهد گردید. این مبلغ با تایید پیمانکار به صورت مستقیم صرفاً به کارخانه سازنده داخلی پرداخت خواهد شد. لازم بذکر است زمان انجام کار برای محاسبه مبالغ جبرانی بخش پرداخت شده مذکور، بر اساس تاریخ تایید کتبی کارفرما تعیین می‌گردد. مبالغ مذکور از اولین صورت‌حساب ارسالی و تا حداکثر ۶ ماه با رعایت ضوابط مربوط کسر و تسویه خواهد گردید.

■ ماده ۱۸- مبالغ جبرانی این دستورالعمل جهت جبران افزایش نرخ ارز در پیمانهای مشمول بین کارفرما و پیمانکار اصلی می باشد و در صورت مشمول شدن پیمانکار اصلی و توافق بین پیمانکار اصلی و پیمانکار جزء استفاده از ضوابط این دستورالعمل در قرارداد فی مابین ایشان میسر خواهد بود (در صورت اختلاف پیمانکار اصلی و پیمانکار جزء در این خصوص بر اساس ضوابط حل اختلاف قرارداد آنها اقدام خواهد شد).

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

روش الف -

■ این روش برای محاسبه و پرداخت مبالغ جبرانی ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمانهای فاقد تعدیل و هرگونه مابه التفاوت است که بنا بر الزامات و نیاز کارفرما، خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد با سهم ارزبری مستقیم، توسط پیمانکار به نفع فروشنده خارج از کشور، به روش مورد تایید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار است.

الف-۲- در این گونه قراردادها تفاوت قیمت ارز از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$M = F \left[\frac{C_i}{C_0} - (1 + N \times r) \right] P$$

M: مبلغ جبرانی ناشی از اعمال این دستورالعمل بر حسب ریال

C₀: قیمت ارز، در صورتی که آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار قبل از ۱۳۹۹/۱/۱ باشد میانگین نرخ فروش حواله منتشره در سامانه سنا (www.sanarate.ir) در اسفند ۱۳۹۸ (به مبلغ ۱۵۰,۴۰۵ ریال بر مبنای نرخ یورو) و برای تاریخ‌های پس از آن، میانگین نرخ فروش حواله یورو منتشره در سامانه مذکور در مدت ۷ روز کاری قبل از آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت می‌باشد.

C_i: قیمت ارز در زمان انتقال برای فروشنده خارج از کشور (یا ورود کالا به کارگاه هرکدام که زودتر باشد)، بر اساس نرخ فروش حواله منتشره در سامانه سنا (www.sanarate.ir) تعیین می‌شود.

I : در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۹/۰۱/۰۱ باشد؛ عبارتست از تعداد ماه سپری شده از ۱۳۹۹/۰۱/۰۱ تا تاریخ تعیین C_i (مثال: در صورتی که انتقال ارز در مرداد ۱۳۹۹ انجام شده باشد آن‌گاه: $I=5$) و پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در حد فاصل ۱۳۹۹/۰۱/۰۱ تا ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ باشد، I عبارتست از تعداد ماه سپری شده از ماهی که آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن واقع شده است تا تاریخ C_i (مثال: در صورتی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در اردیبهشت ۱۳۹۹ باشد و انتقال ارز در مرداد ۱۳۹۹ انجام شده باشد آن‌گاه $I=3$)

F : ضریب مربوط به جبران هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم (شامل هزینه‌های ثبت سفارش و تبدیل نرخ ارز و انتقال اعتبار اسنادی به بانک‌های مورد قبول فروشنده خارجی و هزینه‌های کارگزاری بانک ایرانی) می‌باشد. این ضریب برای پیمان‌های با ضوابط بیمه عمرانی و همچنین قراردادهای خرید برابر ۱/۱۵ و برای پیمان‌های غیرعمرانی برابر ۱/۲ می‌باشد.

N : مقدار قابل پیش بینی افزایش ماهیانه نرخ ارز است و طبق جدول ۱ تعیین می‌شود.

جدول شماره ۱

سه ماهه اول ۹۹	۹۸	۹۷	سال مربوط به آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت پیمانکار
۰/۰۲۵	۰/۰۲	۰/۰۰۸	ضریب N

P : به ترتیب آن قسمت از "مبلغ ریالی ثبت سفارش شده" یا "ارز معامله شده به روش مورد تأیید کتبی کارفرما" یا "مبلغ بخش مورد نظر مندرج در قرارداد تقسیم بر ۱/۰۶" برای خرید کالا و تجهیزات مشمول این دستورالعمل یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد.

$$(\sum P \leq K P_o)$$

K : درصد ارزبری قرارداد

P_o : مبلغ قرارداد (ریال)

■ در صورتی که مبلغ جبرانی محاسبه شده (M) بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره (نقل و انتقال پول) منفی شود، این مبلغ برابر صفر منظور می شود.

روش ب)

تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

روش ب-

■ پیمان های فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرست بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می گیرد:

■ مبلغ صورت حساب از رابطه زیر تعیین می شود:

$(\alpha_i \times \text{مبلغ ناخالص کارکرد در هر فصل یا رشته فهرست بهای واحد پایه}) \sum = \text{مبلغ جبرانی در هر صورت وضعیت}$

$$\alpha_i = \frac{S_i}{S_0} - (1 + B \times z)$$

B: مقدار تورم فرضی به میزان مندرج در جدول شماره ۲ در نظر گرفته می‌شود.

جدول شماره ۲

سه ماهه اول ۹۹	۹۸	۹۷	سال مربوط به آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت پیمانکار
۰/۰۲۵	۰/۰۲	۰/۰۱۲	ضریب B

α_i : ضریب جبرانی

Z: در پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت قبل از ۱۳۹۹/۰۱/۰۱ باشد؛ عبارتست از تعداد ماه سپری شده از ۱۳۹۹/۰۱/۰۱ تا تاریخ انجام کار (مثال: در صورتی که فعالیت مربوط در مرداد ۱۳۹۹ انجام شده باشد آن‌گاه: Z=۵) و پیمان‌هایی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در حد فاصل ۱۳۹۹/۰۱/۰۱ تا ۱۳۹۹/۰۳/۳۱ باشد، Z عبارتست از تعداد ماه سپری شده از ماهی که آخرین مهلت پیشنهاد قیمت پیمانکار در آن واقع شده است تا تاریخ انجام کار (مثال: در صورتی که آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت پیمانکار در اردیبهشت ۱۳۹۹ باشد و فعالیت مربوط در مرداد ۱۳۹۹ انجام شده باشد آن‌گاه Z=۳).

در صورتیکه فاصله زمانی آخرین مهلت ارائه پیشنهاد قیمت تا تاریخ ابلاغ (یا مبادله) قرارداد بیش از سه ماه باشد، مابه‌التفاوت مدت مذکور (در صورتیکه تطویل مدت مذکور خارج از قصور پیمانکار باشد حداکثر تا ۳ ماه) از مقدار Z کسر می‌گردد. همچنین مقدار Z در مدت اولیه پیمان و در زمان تاخیرات غیر مجاز افزایش می‌یابد و در دوره تاخیرات مجاز افزایش نمی‌یابد.

S_o : شاخص دوره پایه، شاخص سه ماهه چهارم سال ۱۳۹۸ می‌باشد.

S_i : شاخص دوره انجام کار

با تشکر از حسن توجه شما

فروشگاه اینترنتی محصولات آرایشی و بهداشتی

